

βραχοσειρά

— 118 —

Βράχος Εῦβ. Σαρδέλλη Βράχος Πελοπν. (Χατζ.) Παρασκευᾶ Βράχους Στεφελλ. (Δεσφ.) Φουνεᾶ Βράχους Θάσ. Στρογγυλὸς Βράχος Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Κουμένους Βράχους Θεσσ. (Μηλ.) Στεφελλ. (Παρνασσός) Τρύπειος Βράχος Αττικ. Μαῦρα Βάσαξα Σαμοθρ. Μακρεὰ Βράχητα Ρόδ.

2) Τόπος βραχώδης, κρημνώδης Εῦβ. Ζάκ. Πελοπν. (Λάστ. Μεσσ. Τριφυλ.) Συνών. κατάστροφαχα. 3) Λίθος χειροπληθής, μεγάλη πέτρα Σάμ. — Λεξ. Δημητρ.: Τοῦ ἔρριξε ἔνα βράχο καὶ τοῦ ὅπαστε τὰ πλευρὰ Λεξ. Δημητρ. Τοῦ 'δουσι μ' ἔνα βράχον 'ς τοῦ κιφάλ' Σάμ. Θάσιοι πάσον μὲν τὰ βράχη! (θά σὲ λιθοβολήσω!) αὐτόθ. Συνών. βραχεῖα 2.

B) Μεταφ. 1) 'Επι ἀνθρώπου, ὑψηλός, πλατύστερος καὶ σωματώδης πολλαχ. 2) 'Ο ἔχων ισχυρὰς σωματικὰς δυνάμεις, ὁ μὴ καταβαλλόμενος, ἄλκιμος, ωμαλέος πολλαχ.: Εἴναι βράχος, δὲ φοβᾶται ἀπὸ ἀρρώστερος.

3) 'Επι ψυχικῆς καταστάσεως, ἀκατάβλητος. ὑπομονητικός, καρτερικός πολλαχ.: 'Εστάθη βράχος 'ς τὴν περίστασι ποῦ τοῦ 'τυχε Πελοπν. (Τριφυλ.)

βραχοσειρά ἡ (Ν. Εστ. 17, 71).

'Εκ τῶν οὐσ. βράχος καὶ σειρά. Σειρά βράχων.

βραχοσπαρμένος ἐπίθ. Σπερεσιάδ. Σκλάβ. 88.

'Εκ τοῦ οὐσ. βράχος καὶ τοῦ σπαρμένος μετοχ. τοῦ ρ σπέρνω.

'Ο οἰονεὶ διὰ βράχων σπαρμένος, ὁ πλήρης βράχων, βραχώδης: Ποίημ.

Kai ποιὸς ποτὲ τὸ γνώρισε ἥ ποιὸς ποτέ του ξέρει σὲ τί βούνα, σὲ τί ἐρημιές, βραχοσπαρμένες ἄκρες, ἔνα καιρὸν θὰ συντριψθῇ;
Συνών. βραχόσπαρτος.

βραχόσπαρτος ἐπίθ. ΚΠαλαμ. Τάφ. 7 ΠΝιρβάν. Αγριολούλ. 178 βραχόσπαρτα τά, Κεφαλλ.

'Εκ τοῦ οὐσ. βράχος καὶ τοῦ ρ. σπέρνω.

1) Βραχοσπαρμένος, δὲ ίδ., ἔνθ' ἀν.: Βραχόσπαρτο χωράφι ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἀν. 2) Ούδ. πληθ. οὐσ. ἄνευ ωρισμένης σημασίας εἰς καθαρογλώσσημα Κεφαλλ.: Βράχο βράχο πήγαινα | κ' ἐμάζενα βραχόσπαρτα

Πβ. βραχόσφαχτα.

βραχοσπηλαιά ἡ, Σδάφν. ἐν Ν. Εστ. 24 (1938) 42 — Λεξ. Βλαστ. 373. βραχονοσπηλαιά Στεφελλ. (Αίτωλ.)

'Εκ τῶν οὐσ. βράχος καὶ σπηλαιά. Σπήλαιον ἐντὸς βράχου. Πβ. βραχότρυπα.

βραχοσύντριφτος ἐπίθ. ΔΣολωμ. (εκδ. ΙΠολυλ.) 23 'Εκ τοῦ οὐσ. βράχος καὶ τοῦ λογίου ρ. συντριβώ.

'Ο οἰονεὶ εἰς βράχους συντριβείς, δεινῶς ἡκρωτηριασμένος: Ποίημ.

"Ολα τ' ἄψυχα κορμία, | βραχοσύντριφτα, γυμνά, σωριασμένα νὰ τὰ σπρώξῃ | ἥ κατάρα τοῦ Θεοῦ.

βραχόσφαχτα τά, Μέγαρ. Μεγίστ. Πελοπν. (Πυλ.) κ.ά. 'Εκ τοῦ οὐσ. βράχος καὶ τοῦ ἐπιθ. σφαχτός.

Λέξις πεποιημένη ἄνευ ωρισμένης σημασίας ἀπαντῶσα εἰς καθαρογλώσσημα ἔνθ' ἀν.:

*Οῦλο τὸ βράχο πάινα | κ' ἐτρωγα βραχόσφαχτα
βραχόσφαχτα βραχόσφαχτα | μὲ τὴν ξεροσκαστὴ σκαστὴ χουλγάρα*
Πυλ. Πβ. βραχόσπαρτα ἐν λ. βραχόσπαρτος.

βραχώνω

βραχοτοπιά ἡ, Λεξ. Βλαστ. 374 Δημητρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. βραχότοπος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — γά.

Βραχότοπος, δὲ ίδ. Πβ. κακοτοπιά.

βραχότοπος ὁ, πολλαχ. βραχοτόπι πολλαχ.

'Εκ τῶν οὐσ. βράχος καὶ τόπος. Τὸ βραχοτόπι κατὰ μεταπλασμόν.

Τόπος πλήρης βράχων, μέρος βραχῶδες. Συνών. βραχοτοπιά, βραχονορεά.

βραχότρυπα ἡ, πολλαχ.

'Εκ τῶν οὐσ. βράχος καὶ τρύπα.

'Οπή, βαθούλωμα ἐντὸς βράχου. Πβ. βραχοσπηλαχία.

βραχοτσίκλα ἡ, Λεξ. Δημητρ.

'Εκ τῶν οὐσ. βράχος καὶ τσίκλα.

Τὸ φυτὸν δύνομα τὸ ἔχιοειδὲς (ονόματα echoioides) τῆς τάξεως τῶν τραχυφυλλωδῶν (borraginaceae). Συνών. ἀμπελοφράχτης, μελίχορτο.

βραχουδάκι τό, ἐνιαχ. βραχουδάτοι Μεγίστ.

'Υποκορ. τοῦ ἀμαρτ. οὐσ. βραχούδι.

Μικρὸς βράχος. Συνών. ίδ. ἐν λ. βραχάκι.

βραχουριά ἡ, Λεξ. Βλαστ. 372.

'Εκ τοῦ οὐσ. βράχος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — ουρεά.

Βραχότοπος, δὲ ίδ.

βραχουτδιά τό, Τσακων.

'Υποκορ. τοῦ οὐσ. βράχος διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — ούτδι.

Βραχουδάκι, δὲ ίδ.

βραχοφωλεῖδα ἡ, πολλαχ.

'Εκ τῶν οὐσ. βράχος καὶ φωλεῖδα.

Φωλεά ἐντὸς βράχου.

βραχόψαρο τό, Κύθηρ. κ. ἀ.

'Εκ τῶν οὐσ. βράχος καὶ ψάρι.

'Ιχθὺς διαιτώμενος εἰς βραχώδη μέρη τῆς θαλάσσης. Συνών. πετρόψαρο.

βράχωμα τό, Κρήτ. κ. ἀ.—Λεξ. Βλαστ. 290 καὶ 374 Δημητρ. βράχουμα Μακεδ.

'Εκ τοῦ ρ. βραχώνω.

1) Μέγας βράχος ἔνθ' ἀν.: Κάθουνταν 'ς ἔνα βράχουμα γιὰ ν' ἀπογαναχτήσῃ' (ἐκ παραδ.) Μακεδ. 2) 'Επι αἰγῶν, ἀναρρίχησις εἰς μέρη βραχώδη, ὅποθεν ἀδύνατος ἥ κάθοδος Λεξ. Δημητρ.

βραχώνω πολλαχ. βραχώνου Λῆμν. Σκίαθ. Σκῦρ. βραχώνων Εῦβ. (Κουρ. Κύμ. κ. ἀ.) Μέσ. βραχώνουμι Στεφελλ. (Αίτωλ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. βράχος.

1) Τραχύνομαι, σκληρύνομαι, ἀποσκιρροῦμαι, ἐπὶ ἐδάφους Εῦβ. (Κύμ.) Σαλαμ. κ. ἀ.: Βράχωσε τ' ἀμπέλι — τὸ χῶμα κτι. Σαλαμ. || Ἄσμ.

Γιὰ δεῖξε μου τὸ μνῆμα της νὰ πάου νὰ τὸ παστρέψου — Γιάννη, τὸ μνῆμα βράχωσις, τὸ μνῆμα γένη βράχος Εῦβ. Μετοχ. βραχωμένος, βραχώδης ΚΠασαγιάνν. Μοσχ. 92. 2) Καθίσταμαι δυσκίνητος, δύσκολος εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν Εῦβ. (Κουρ.): Βραχώνωντας τὰ στήθη μου (χρυσολογοῦν οἱ πνεύμονές μου εἰς βαθμὸν ποῦ

δύσκολα ἡμπορῶ νὰ ἀναπνέω καὶ νὰ δμιλῶ). 2) Ἐνσφηνοῦμαι ἐντὸς σχισμάδων, ἐντὸς φωγμῶν βράχου, πιάνομαι εἰς βράχεα, συνήθως ἐν τῇ ἀλιείᾳ καὶ τῇ ναυτιλίᾳ πολλαχ.: Βράχωσε μέσα σὲ βράχεα τὸ ἀγκίστρο - ἡ μολυβῆθρα - τὸ δίχτυ - ἡ καθετὴ κττ. Βράχωσε ἡ ἄγκυρα. || *Ἀσμ.

Μὰ ἡ ἰδική μου λεμονεὰ 'ς τὸ βράχο βραχωμένη δίχως νερὸς 'ς τὴν φίλα της ἀνθίζει καὶ καρπίζει (Ν.Ἐστ. 24, 1024) Συνών. βραχεάζω 2. 3) Ἐνεργ. καὶ μέσ. ἀνέρχομαι εἰς βραχώδεις κρημνούς, ὅπόθεν δὲν δύναμαι πλέον νὰ κατέλθω, συνήθως ἐπὶ αἰγῶν Εὗβ. (Κουρ.) Λῆμν. Σκίαθ. Σκῦρ. Στερελλ. (Αἴτωλ.): Βράχουσαν τὰ γίδια Αἴτωλ. Βραχώθηκε ἡ γίδα καὶ τρόμαξα νὰ τὴν κατεβάσω Κουρ. Συνών. βραχεάζω 3.

βραχωτὸς ἐπίθ. Δλουκοπ. Γεωργ. Ρούμελ. 116.
Ἐκ τοῦ οὐσ. βράχος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ωτός.

Βραχώδης: Κορφὲς βραχωτές.

βρέε ἐπιφών. κλητικὸν μωρὲ σύνηθ. μουρὲ βόρ. Ιδιώμ. μῶρε "Ηπ. ("Αρτ.) Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) κ. ἀ. μώρ' Ζάκ. Θεσσ. Πελοπν. κ. ἀ. μωρὲς Ζάκ. Κέρχ. Κεφαλλ. Πελοπν. κ. ἀ. μουρὲ 'Αστυπ. Κάρπ. Λέσβ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) Νάξ. Ρόδ. Σύμ. κ. ἀ. μουρὲς Μακεδ. (Καστορ.) κ. ἀ. μούρ' Σῦρ. μωρὲ "Ηπ. Θάσ. Θεσσ. Θράκ. Ιμβρ. Κάλυμν. Λέσβ. Λῆμν. Μύκ. Πάρ. Πελοπν. Ρόδ. Σάμ. Σκῦρ. Στερελλ. Τήν. κ. ἀ. μάρε Μύκ. Πόντ. (Κεφασ. Κοτύωρ.) κ. ἀ. μάρι Θεσσ. Μακεδ. (Βλάστ. Χαλκιδ. κ. ἀ.) μάρ' Πάρ. κ. ἀ. μαρὸ Βιθυν. μπρὲ σύνηθ. δρὲ πολλαχ. καὶ Πόντ. (Χαλδ.) πρὲ Θράκ. (Αἰν.) Καππ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Χαλδ.) Ρόδ. Σύμ. Χίος κ. ἀ. ἐμπρὲ Προπ. (Κύζ. Πάνορμ.) κ. ἀ. ἐπρὲ Πόντ. (Άμισ.) ἵπρε Καππ. ἀμπρὲ "Ηπ. Μακεδ. (Καστορ.) ἀδρὲ Θράκ. βρὲ κοιν. καὶ Τσακων. ἀδρὲ Θεσσ. βρὲς Ζάκ. φὲ σύνηθ. ἀρὲ Β Εὗβ. Θεσσ. Μακεδ. (Βελβ. Βλάστ.) Σκίαθ. Στερελλ. (Άραχ.) κ. ἀ. ἀρε Μακεδ. (Βλάστ.) ὁρὲ Κέρχ. Κύπρ. Κρήτ. Πελοπν. Σκίαθ. Στερελλ. κ. ἀ. ὁρε "Ηπ. Ρόδ. Στερελλ. (Αἴτωλ.) ὁρὲς "Ηπ. Πελοπν. ὁρ' "Ηπ. Θεσσ. Νάξ. (Άπιρανθ Δαμαρ.) ὁρα Στερελλ. (Καλοσκοπ. Παρνασσος) βωρὲ Κέρχ. Κεφαλλ. βώρ' Μεγίστ. Θηλ. μωρὴ σύνηθ. μουρὴ βόρ. Ιδιώμ. μ' ρὴ Μακεδ. (Χαλκιδ.) μουὴ Σαμοθρ. ἀμώρη Μακεδ. (Καστορ.) μώρ' Καππ. (Άραβάν.) Μακεδ. (Σιάτ.) Πελοπν. (Βούρβουρ.) κ. ἀ. μὼ Θράκ. (Σηλυβρ) Μακεδ. (Βογατσ.) Τήν. μοὺ Σαμοθρ. μαρὴ Βιθυν. Εὗβ. Θεσσ. Θράκ. Καππ. Λευκ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Μακεδ. (Άρν. Ζουπάν. Θεσσαλον. Νιγρίτ. Πάγγ. Σισάν. Χαλκιδ.) Μεγίστ. Μύκ. Πάρ. Προπ. (Κύζ. Πάνορμ.) Ρόδ. Σάμ. Στερελλ. Χίος κ. ἀ. μάρ' Β.Εὗβ. Κῶς Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. Μύκ. μαὴ Κῶς πρὴ Ρόδ. βρὴ Κύπρ. Λέσβ. Σκῦρ. κ. ἀ. βρὰ Κύπρ. φὰ Κύπρ. ἀρὴ Εὗβ. Θεσσ. Θράκ. Σκίαθ. Στερελλ. κ. ἀ. ἀρη Χίος (Πυργ.) ὁρὴ "Ηπ. Κέρχ. Κρήτ. Κύπρ. Νάξ. κ. ἀ. οὐρὴ Στερελλ. κ. ἀ. βωρὴ Θράκ. (Αἰν.) Ιμβρ. Κέρχ. Τένεδ. βουρὴ Λέσβ.

*Ἐκ τῆς κλητικῆς μωρὲ τοῦ ἐπιθ. μωρός. Ἰδ. Κορ. "Ατ. 5,33 - 4 καὶ ΓΧατζιδ. Γλωσσολ. Μελ. 204 - 213. Κατὰ GMeyer ἐν Byzant. Zeitschr. 3, 158 - 9 ἐκ τοῦ 'Ενετ. varé=ιδετε. 'Ο τύπ. μωρὲ κατὰ ΓΧατζιδ. ἐν 'Αθηνῷ 24 (1912) 30 ἐκ συμφύρ. τοῦ μωρὲ καὶ ἀρέ, ὃ ἐκ τοῦ ἀρέ. Καὶ οἱ τύπ. ἀμπρὲ καὶ ἀβρὲ ἐκ τοῦ ἐπιφων. ἀκαὶ τοῦ μπρὲ, βρέ, τὸ δὲ ἐμπρὲ ἐκ τοῦ κλητικοῦ ἐπιφων. ἔ καὶ τοῦ μπρέ.

Ἡ λέξις εὐχρηστεῖ 1) Εἰς τὴν κλητικὴν προσφώνησιν ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου ὁ, ἀλλ' ἡ χρῆσις της εἰς τὴν κοινὴν ἐμφαίνει πάντοτε ἀπρέπειαν καὶ προσβολήν, μόνον δὲ εἰς κλήσεις πρὸς οἰκεῖα πρόσωπα καὶ εἰς ίδιωματά τινα, οἷον ἐν Πόντῳ καὶ ἀλλαχοῦ, ἀπέβαλε τὴν κακὴν σημασίαν καὶ λέγεται ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ ὁ: Βρὲ ἀνθρωπε τοῦ Θεοῦ, τ' εἰν' αὐτὰ ποῦ κάνεις; Βρὲ καλέ μου, βρὲ χουσέ μου, δὲν ἀκούς τί σου λέω; Βρὲ ἀδερφέ, σπουδαῖο πρᾶμα ἡταν νὰ τὸ κάνης; κοιν. || Φρ. Μωρὲ τ' είναι τοῦτο! (ἐπὶ ἀπροσδοκήτου πράγματος ἡ γεγονότος) σύνηθ. Βρὲ είπα, βρὲ ἔκανα (ἄν καὶ είπα, ἄν καὶ ἔκανα) Λέσβ. 'Η χρῆσις αὕτη ἡρχισεν ἥδη ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους. Πρ. Ἀριστοφ. Νεφ. 398 «καὶ πῶς, ὁ μῶρε σὺ καὶ Κρονίων δῖων καὶ βεκκεσέληνε!» β) Τὸ δρέ μου οὖσ., ἡ σύζυγός μου Κεφαλλ. 2) Εἰς δήλωσιν ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ καὶ τῶν παραπλησίων αἰσθημάτων ἐπὶ γεγονότων ἀνελπίστων, πραγμάτων ὑπερβολικῶν ἢ ἀπροσδοκήτων κττ. κοιν.: Βρέ, κακὸ ποῦ παθα - πῶς τὴν ἔπαθα! κττ. Βρέ, μάτια μου! Βρέ, ἀγαίδεια - ζημιὰ - ζέστη - κρόνο! κττ. κοιν. || Φρ. Βρέ, καλῶς τονε! (ἐπὶ ἀπροόπτου ἐπισκέψεως φιλικοῦ προσώπου). Βρέ, τὸν ἀθεόφοβο - τὸν κατεργάρι - τὸν κύριο! (ἐπὶ πράξεως ἀπροσδοκήτου προσώπου τινός). Βρέ, τὸ φίλο! (ὅταν ἀνακαλύπτωμεν τὴν πρὸς ἡμᾶς δολιότητα ἀνθρώπου τινός) κοιν. Βρέ, δουλειὰ μεγάλῃ! (εκφρασίς περιφρονήσεως ἐπὶ ἀγγελίᾳ ἀτυχήματος) πολλαχ. Βρέ, τὸ σκασμένο! (εκφρασίς λύπης δι' ἀτύχημα) Πελοπν. (Άρκαδ.) Πρ. ἀ.

βρέγμα τό, Α.Ρουμελ.(Φιλιππούπ.)—Λεξ. Αἰν. βρέμα Στερελλ. (Αἴτωλ.) βράγμαν Πόντ. (Κεφασ.)

*Ἐκ τοῦ φ. βρέχω. 'Ο τύπ. βράγμαν διὰ τὸν παθ. ἀρό. ἔβροάχα (ἔβροάχην).

1) Τὸ νὰ βρέχῃ, τὸ βρέχειν Λεξ. Αἰν. 2) Τὸ νὰ βραχῆ τις Πόντ. (Κεφασ.): 'Αίκον βράγμαν κάμμιαν *'ξ' ἔβράχα (τέτοιο βρέξιμο ποτὲ δὲ βράχη). Συνών. βρεμός. 3) Τὸ μέρος ὅπερ ἔβράχη, είναι βρεγμένον Α Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Στερελλ. (Αἴτωλ.)—Λεξ. Αἰν.: Μὴ κάθισι 'ς τὰ βρέγματα Φιλιππούπ. Μὴν πατᾶς ἀπάν' τοὺς βρέμα Αἴτωλ. Συνών. βρέξι 2. 4) Τὸ καταστὰν διάβροχον, περίρρυτον Πόντ. (Κεφασ.): Βράγμαν ἐγένουμαν. Συνών. μούσκημα. μουσκίδι, παπί.

βρεμδός δ Νάξ. (Άπυρανθ.)

*Ἐκ τοῦ φ. βρέχω.

Βρέγμα 2. δ ἴδ.

βρεξεδά ἡ, Πελοπν. (Μάν.)

*Ἐκ τοῦ ἔβρεξα ἀρό. τοῦ φ. βρέχω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - εά.

*Ἐλαχίστη ποσότης μόλις ἀρκοῦσα εἰς τὸ νὰ βρέξῃ τις πρᾶγμά τι: Τοῦ ζήτησα νὰ μοῦ δώσῃ νερὸ καὶ μοῦ δῶσε ἵσα ἵσα μὲν βρεξεδά (ποσότητα μόλις ἐπαρχούσαν νὰ βρέξῃ τὴν γλῶσσαν μου). Συνών. βρέξι 1, στάλα.

βρέξι ἡ, "Ηπ. Κρήτ.

*Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὖσ. βρέξις=βροχή, βρέξιμον, υγρανσίς.

1) 'Ελαχίστον τι Κρήτ.: Μηδὰ βρέξι. Συνών. βρεξά, στάλα. 2) Τὸ βρεγμένον μέρος "Ηπ.: Φρ. (παιδιᾶς) Τί παιρνεις, στέγνη' ἡ βρέξι; Συνών. βρέγμα 3.

βρέξιμο τό, βρέξιμον Πόντ. (Κεφασ. Οἰν Τραπ. Χαλδ.) βρέξιμο σύνηθ. βρέξιμο Καππ. (Άραβάν.) βρέξιμο Σκῦρ. βρέξιμον βόρ. Ιδιώμ. βρέξιμον Ιμβρ. κ. ἀ. βρέξιμον Πόντ. (Κεφασ.)

